



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Suriye'nin kuzeyinde, özellikle Rojava bölgesinde yaşanan çatışmalar ve devam eden abluka koşulları, ağır bir insani krize yol açmıştır. Bölgedeki kentlerde elektrik, su, sağlık hizmetleri ve gıda temini ciddi şekilde aksamakta; özellikle çocuklar ve hastalar hayati risk altında bulunmaktadır. Daha önce ağır kış koşullarında çocukların donarak hayatını kaybettiği, son olarak ise yolların kapalı olması ve sevklerin gerçekleşmemesi nedeniyle 12 yaşında bir çocuğun tedaviye ulaşamadığı için yaşamını yitirdiği basına yansımıştır. Sağlık merkezlerinde ilaç stoklarının tükendiği, ambulans geçişlerinin engellendiği ve hastaların başka merkezlere nakledilemediği yönünde çok sayıda haber ve saha raporu bulunmaktadır. Bu durum, yalnızca çatışmaların değil, abluka ve engellenen insani yardımların da ölümcül sonuçlar doğurduğunu göstermektedir. Beslenme yetersizliği, temiz suya erişim sorunu ve salgın hastalık riski özellikle çocuk nüfus üzerinde ağır sonuçlar yaratmaktadır. Bu nedenle Rojava'daki insani krizin gündeme alınarak, bölgeye insani yardım ulaştırılmasının önündeki engellerin değerlendirilmesi, yardımların bölgeye ulaştırılmasının sağlanması konusunda yapılacakların tespiti ve sivillerin korunmasına yönelik uluslararası insancıl hukuk çerçevesinde diplomatik girişimlerde bulunulması amacıyla Anayasa'nın 98'inci maddesi ile TBMM İçtüzüğü'nün 101, 102, 103'üncü maddeleri gereğince genel görüşme açılmasını arz ve talep ederim. 19.02.2026

Dr. Heval BOZDAĞ

Ağrı Milletvekili

GEREKÇE ÖZETİ

Suriye'nin kuzeyinde, özellikle Rojava bölgesinde yaşanan çatışmalar ve abluka koşulları, ağır bir insani krize yol açmıştır. Bölgedeki kentlerde elektrik, su, sağlık hizmetleri ve gıda temini ciddi şekilde aksamakta; özellikle çocuklar ve hastalar hayati risk altında bulunmaktadır. Daha önce ağır kış koşullarında çocukların donarak hayatını kaybettiği, son olarak ise yolların kapalı olması ve sevklerin gerçekleşmemesi nedeniyle 12 yaşında bir çocuğun tedaviye ulaşamadığı için yaşamını yitirdiği basına yansımıştır. Sağlık merkezlerinde ilaç stoklarının tükendiği, ambulans geçişlerinin engellendiği ve hastaların başka merkezlere nakledilemediği yönünde çok sayıda haber ve saha raporu bulunmaktadır. Bu durum, yalnızca çatışmaların değil, engellenen insani yardımların da ölümcül sonuçlar doğurduğunu göstermektedir. Beslenme yetersizliği, temiz suya erişim sorunu ve salgın hastalık riski özellikle çocuk nüfus üzerinde ağır sonuçlar yaratmaktadır. Bu nedenle Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Rojava'daki insani krizi gündemine alarak bir genel görüşme açması, bölgeye insani yardım ulaştırılmasının önündeki engelleri değerlendirmesi, sivillerin korunmasına yönelik uluslararası insancıl hukuk çerçevesinde diplomatik girişimlerde bulunulmasını sağlaması acil bir sorumluluk olarak durmaktadır.

GEREKÇE

Suriye'nin kuzeyinde, özellikle Rojava bölgesinde yaşanan çatışmalar ve abluka koşulları, ağır bir insani krize yol açmıştır. Bölgedeki kentlerde elektrik, su, sağlık hizmetleri ve gıda temini ciddi şekilde aksamakta; özellikle çocuklar ve hastalar hayati risk altında bulunmaktadır. Daha önce ağır kış koşullarında çocukların donarak hayatını kaybettiği, son olarak ise yolların kapalı olması ve sevklerin gerçekleşmemesi nedeniyle 12 yaşında bir çocuğun tedaviye ulaşamadığı için yaşamını yitirdiği basına yansımıştır. Sağlık merkezlerinde ilaç stoklarının tükendiği, ambulans geçişlerinin engellendiği ve hastaların başka merkezlere nakledilemediği yönünde çok sayıda haber ve saha raporu bulunmaktadır. Bu durum, yalnızca çatışmaların değil, engellenen insani yardımların da ölümcül sonuçlar doğurduğunu göstermektedir. Beslenme yetersizliği, temiz suya erişim sorunu ve salgın hastalık riski özellikle çocuk nüfus üzerinde ağır sonuçlar yaratmaktadır. Bu nedenle Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Rojava'daki insani krizi gündemine alarak bir genel görüşme açması, bölgeye insani yardım ulaştırılmasının önündeki engelleri değerlendirmesi, sivillerin korunmasına yönelik uluslararası insancıl hukuk çerçevesinde diplomatik girişimlerde bulunulmasını sağlaması acil bir sorumluluk olarak durmaktadır.

Rojava'ya yönelik saldırılar ve bölgedeki insani durum, Amerika ve Avrupa'daki çeşitli parlamentolarda karar tasarılarına, önergelere ve siyasi çağrılara da konu olmuştur. Bu girişimlerin ortak noktası; sivillerin korunması, uluslararası hukuka riayet edilmesi, Kürtlerin ve diğer azınlık topluluklarının güvenliğinin sağlanması ve ilgili hükümetlerin diplomatik girişimlerde bulunmaya çağrılmasıdır.

Avrupa Parlamentosu Genel Kurulu'nda kabul edilen kararda, Kuzey ve Doğu Suriye'de sivillere yönelik saldırılar ve zorla yerinden etmeler kınanmış; uluslararası insancıl hukuka uyulması, insani yardım koridorlarının açılması ve bölgedeki halkların haklarının anayasal güvence altına alınması çağrısında bulunulmuştur. Kararda ayrıca bazı eylemlerin savaş suçu teşkil edebileceğine dikkat çekilmiştir. Benzer şekilde, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi bünyesinde kabul edilen tasarıda, Rojava'daki insani durum ve azınlıkların güvenliği gündeme getirilmiş; üye devletlere insan haklarının korunması ve siyasi çözüm için aktif rol üstlenme çağrısı yapılmıştır.

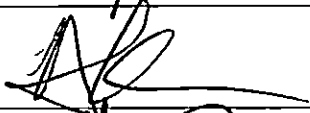

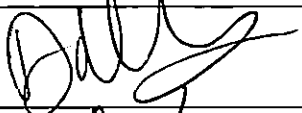

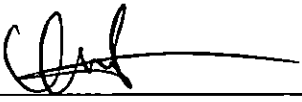
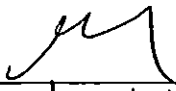
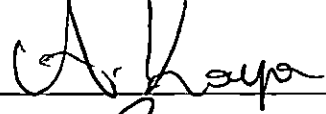

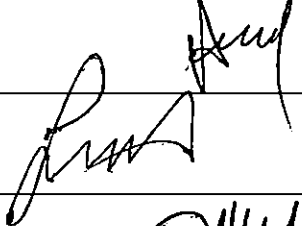
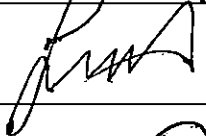

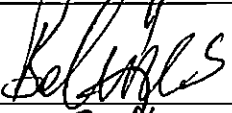

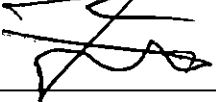


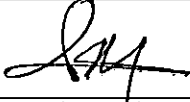

Ulusal parlamentolar düzeyinde ise; Hollanda Parlamentosu'nda kabul edilen önerelerde hükümete, Suriye'nin kuzeydoğusundaki Kürtlerin ve diğer toplulukların haklarının korunması için diplomatik girişimlerde bulunma çağrısı yapılmış; Avrupa Birliği içinde bu konuda aktif tutum alınması talep edilmiştir. Ayrıca saldırıların durdurulması ve insan hakları ihlallerine karşı net tavır geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Portekiz Cumhuriyet Meclisi'nde kabul edilen karar tasarısında ise Rojava'daki insani kriz gündeme alınmış; Portekiz hükümetinden bölgedeki gelişmeleri yakından izlemesi, ateşkes ve siyasi çözüm için diplomatik çaba göstermesi, uluslararası gözlem mekanizmalarının desteklenmesi ve insani yardım süreçlerine katkı sunması talep edilmiştir. Kıbrıs Cumhuriyeti Temsilciler Meclisi de Rojava'ya yönelik saldırıları kınayan bir karar kabul etmiş; Kürtlerin IŞİD'e karşı mücadelede oynadığı role atf yaparak sivillere yönelik saldırıların uluslararası hukuka aykırı olduğunu belirtmiş ve bölgesel istikrar açısından endişe duyduğunu ifade etmiştir. Almanya'da, Berlin Eyalet Parlamentosu'nda sunulan acil önerge ile Rojava'daki azınlıkların korunması, insani yardımların artırılması ve Almanya Federal Hükümeti'nin bu konuda daha aktif diplomatik rol üstlenmesi talep edilmiştir. Ayrıca mülteci haklarının genişletilmesi ve sınır dışı uygulamalarının gözden geçirilmesi çağrıları yapılmıştır.

Amerika Birleşik Devletleri'nde ise Senato düzeyinde iki partili bir girişim olarak sunulan "Save the Kurds Act" yasa tasarısı, Lindsey Graham ve Richard Blumenthal tarafından gündeme getirilmiş; tasarıda, Suriye'nin kuzeydoğusunda Kürt güçlerine ve sivillere yönelik saldırılara karışan aktörlere yaptırım uygulanması, ABD'nin Kürt müttefiklerine yönelik güvenlik taahhüdünün güçlendirilmesi ve IŞİD'le mücadelede elde edilen kazanımların korunmasının hedeflenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Bu girişimler; sivillere yönelik saldırıların kınanması, uluslararası insancıl hukuka uyulması çağrısı, Kürtler ve diğer etnik/dini azınlıkların korunması, insani yardım ve gözlem mekanizmalarının güçlendirilmesi, ilgili hükümetlerin diplomatik ve siyasi girişimlerde bulunmaya davet edilmesi ve bazı durumlarda yaptırım mekanizmalarının devreye sokulması gibi ortak talepler etrafında şekillenmiş, Rojava'ya dönük saldırıların ve ablukanın yalnızca bölgesel değil, aynı zamanda Avrupa ve Amerika parlamentolarında da siyasi ve hukuki bir gündem başlığı haline geldiğini göstermiştir.

Yanı sıra, Türkiye'nin de kurucu üyelerinden olduğu Birleşmiş Milletler'in İnsani İşler Koordinasyon Ofisi Kobani'de özerk yönetim merkezini ziyaret etmiş, kuşatma nedeniyle ortaya çıkan insani sorunları ve sağlık sorunlarını, temel hizmetlerin sağlanması ve halkın ihtiyaçlarının karşılanması konularını ele alarak; yaşam koşullarını yerinde görmek amacıyla kentteki kamplara ziyaret gerçekleştirmiştir.

Uluslararası kuruluşlar ve parlamentolar Rojava'daki insani durumu gündemlerine alırken, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin de coğrafi yakınlığı ve tarihsel sorumluluğu gereği bu konuda aktif bir tutum alması hem insani değerler hem de toplumsal barış açısından kritik önemdedir. Özellikle Mürşitpınar Sınır Kapısı'nın insani yardım amaçlı olarak kesintisiz ve güvenli bir biçimde açılması hayati önem arz etmektedir. Coğrafi konumu itibarıyla Kobani'nin hemen karşısında bulunan bu sınır kapısı, en hızlı ve en güvenli insani yardım hattıdır. Yolların kapalı olduğu, sevklerin yapılamadığı ve hastaların sınırın birkaç yüz metre ötesinde tedaviye erişemediği bir tabloda, bu kapının kapalı kalması insani sonuçları ağırlaştırmaktadır. Türkiye, bölgeye en yakın ülke olarak, insani yardım konusunda ilk harekete geçmesi gereken ülke konumundadır. Bu durum, yalnızca siyasi bir mesele olarak değil, doğrudan insani bir mesele olarak ele alınmalı, çocukların yaşam hakkı, hastaların tedaviye erişim hakkı ve sivillerin korunması evrensel insani ilkeler kapsamında değerlendirilmelidir. TBMM'nin; Mürşitpınar Sınır Kapısı'nın insani yardım ve bir yaşam koridoru için derhal ve sürekli açılması yönünde bir tavır alması, hasta sevklerinin güvenli biçimde gerçekleştirilmesi için ilgili kurumları göreve davet etmesi, gıda, ilaç, temiz su ve temel ihtiyaç maddelerinin ulaştırılması için Türkiye'den çağrıda bulunan sivil toplum ve emek meslek örgütleri ile ilgili kamu kurumlarının koordineli biçimde harekete geçirilmesini sağlaması ve bölgedeki çocuk ölümleri, salgın riski ve acil insani durumlara ilişkin resmi raporlar ve yerinde inceleme çalışmaları yürütmesi insani sorumluluğun gereğidir. Bu bağlamda, uluslararası parlamentolarda olduğu gibi TBMM'nin konuyu Genel Kurul'unda gündemine alarak, bir genel görüşme açılması elzemdir.

1	SÜMEYYE BOZ ÇAKI	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DIYARBAKIR	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DIYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	BERDAN ÖZTÜRK	DIYARBAKIR	
15	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
16	CENGİZ ÇİÇEK	İSTANBUL	
17	MEHMET KAMAÇ	DIYARBAKIR	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	